

**SZOCIONET DÉL-DUNÁNTÚLI REGIONÁLIS
MÓDSZERTANI HUMÁN SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT
MÓDSZERTANI CSOPORT**

7400 KAPOSVÁR, SZENT IMRE U. 14.

☒7401 KAPOSVÁR, PF.:150

☎82/512-157 FAX:82/512-158

E-MAIL: SZOCIONETDDRMHSZK@CSSK.HU

WEB: WWW.CSSK.HU

IKT. SZ: 12-1-025/III/2010.

ÜGYI: Erdős Zsuzsanna

TÁRGY: Tájékoztató
jogszabályváltozásokról 2010.
január

Tájékoztató jogszabályváltozásokról 2010. január

2010. január 1-jével számos szociális tárgyú jogszabály változott. A napi munkát leginkább érint változásokról egy összefoglalót készítettünk, annak érdekében, hogy segítsük a jogalkalmazást.

Felhívjuk figyelmüket, hogy a 2010. január 1-jével hatályba lép jogszabály változások és új jogszabályok listáját, valamint a jogalkalmazással kapcsolatos tájékoztatásokat honlapunkon elérhetik a Módszertani Hírek menüben. A Jogszabályok menüben ingyenesen elérhető a leggyakrabban használt joganyagok.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény változásai

A Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi CIX. törvény több ponton módosította a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt (továbbiakban: Szt.)

Az módosítások az alábbiakban jelzett kivételektől eltekintve 2010. január 1-jétől lépnek hatályba.

Szociális szolgáltatásokat érintő változások

Nyilvántartási kötelezettség

Változtak **a nyilvántartási kötelezettségre** vonatkozó szabályok, azonban ezek a módosítások csak 2010. október 1-jén lépnek hatályba.

Az Szt. kiegészült egy 20/C. §-sal, mely szerint a szociális hatóság a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások, szolgáltatások finanszírozásának ellenőrzése céljából nyilvántartást vezet. Az Szt. 20/C. § szerinti nyilvántartás tartalmazza az alábbi adatokat:

- a jogosult természetese személyazonosító adatait (Szt. 18. § a) pont)
- a jogosult állampolgárságát, illetve legbevételeit, letelepedett vagy menekült jogállását; (Szt. 18. § b) pont)
- a jogosult belföldi lakó-, illetve tartózkodási helyét (Szt. 18. § c) pont)
- a jogosult Társadalombiztosítási Azonosító Jelét (TAJ számát) (Szt. 18. § h) pont)
- az Szt. 3. § (3) bekezdése szerinti személy esetében a Magyarországon tartózkodás jogcímét, hozzátartozó esetén a rokoni kapcsolatot (Szt. 18. § i) pont)
- a személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatás vagy szakosított ellátás típusát, igénybevételenek és megszűnésének időpontját (Szt. 20/C. § b) pont)
- az intézmény, szolgáltató külön jogszabály szerinti ágazati azonosító jelét (Szt. 20/C. § c) pont)
- a finanszírozás, támogatás költségvetési törvény szerinti jogcímét és feladatmutatóját (Szt. 20/C. § d) pont)

Nappali ellátás

Az **id sek nappali ellátása** esetében az **étkezés megszervezése nem része az ellátásnak** 2010. január 1-jétől, a többi nappali ellátási formánál ez a szolgáltatási elem megmaradt. A módosítás támasztja alá szakmailag a költségvetési törvény 3. számú mellékletében megjelenő „otthonközeli normatíva” szabályrendszerét, azaz az étkeztetést külön finanszírozási elemként való kezelését. (Szt. 65/F. § (1) bekezdés)

Szolgáltatás tartalmi megírásához (finanszírozás megtartásához) szükséges az étkeztetésre a m kódési engedély megszerzése, vagy b vítése.

Jelz rendszeres házi segítségnyújtás

A **jelz rendszeres házi segítségnyújtás** 2010. január 1-jétől nem kötelező önkormányzati feladat. (Szt. 86. § (2) bekezdés c) pontja)

A jelz rendszeres házi segítségnyújtás a közösségi ellátásokhoz és a támogató szolgáltatáshoz hasonlóan pályázati rendszerben, központi támogatásból finanszírozott ellátás lett. A pályázati úton történő finanszírozás részletei kormányrendeletben kerültek szabályozásra. A Kormány e tekintetben a jogszabály kihirdetésével egyidejűleg megkapta a felhatalmazást arra, hogy végrehajtási rendeletet megalkossa. (Szt. 131/A. §, 132. § (1) bekezdés p) pont) A finanszírozásra vonatkozó rendelkezéseket a jelz rendszeres házi segítségnyújtásra vonatkozó szabályokkal kibővített 191/2008. (VII.30.) Kormányrendelet tartalmazza.

Szociális foglalkoztatás

A **szociális foglalkoztatás** normatív támogatását szintén pályázati úton történő, központi finanszírozás váltotta fel. (Szt. 99/C. § (5) bekezdés)

M kódési engedély, kapacitáskorlát

A **m kódési engedélyeztetési** eljárással összefüggésben a következő változások történtek. Az Szt. 92/A. § (1) bekezdésben pontosításra került, hogy egy szolgáltatónak, intézménynek egy fenntartója van.

A m kódési engedély módosítását kell kérni abban az esetben, ha

- a nappali intézményben - a nappali melegek kivételével - az ellátottak száma meghaladja a m kódési engedélyben meghatározott férőhelyszám **százöt** százalékát, (Szt. 92/K. § (5) bekezdés a) pont)
- a bentlakásos intézményben az ellátottak száma meghaladja a m kódési engedélyben meghatározott férőhelyszám **százöt** százalékát éves átlagban pedig a férőhelyszám száz százalékát. (Szt. 92/K. § (5) bekezdés b) pont)

A nappali intézmények vonatkozásában a korábbi 105%-os határnál nagyobb rugalmasságot enged az új szabály.

A kapacitáskorlátot a jogalkotó kiterjesztette az alapszolgáltatások közül a házi segítségnyújtásra. Házi segítségnyújtás esetében az ellátottak száma egyetlen napon sem haladhatja meg a m kódési engedélyben meghatározott ellátotti létszám **százöt** százalékát, éves átlagban pedig annak száz százalékát. (Szt. 92/K. § (6) bekezdés)

A **normatíva igénylés/elszámolás szabályai** is változtak ezzel összhangban, a maximált férőhelyszámon, valamint házi segítségnyújtás esetén a maximált ellátotti számon felül ellátott személyek után normatív állami hozzájárulás nem igényelhető és nem számolható el. (Szt. 127. § (3) bekezdés)

Elkülönített pénzösszeg nem állami, egyházi fenntartók esetén

Változtak a nem állami, egyházi fenntartókra vonatkozó szabályok, az Szt. 92/C. § (2)-(4) bekezdése, valamint (5) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezésével megszűnt a **kötelező tartalék elkülönítésre** vonatkozó kötelezettsége a fenntartónak.

Térítési díj

Ismét módosultak a **térítési díj megállapítás** szabályai. Az intézményi térítési díj szabálya a jelz rendszeres házi segítségnyújtás miatt változott. Az alapelv változatlan, az intézményi térítési díj az önköltség és a „támogatás” (költségvetési illetve normatív támogatás) különbségeként számítható. Mivel a költségvetési törvényben eltértek a normatív kategóriák, ezért a kategóriánként való differenciálásra vonatkozó szabály kikerül a 115. § (1) bekezdéséből.

Az önköltség számítás szabályai kedvezően változnak az önkormányzati fenntartók szempontjából: az önköltséget tárgyév április 1-jéig kell megállapítani a korábbi március 1-jei dátum helyett, így nem csak körülbelüli, hanem tényadatokkal tudnak dolgozni a fenntartók.

A jövedelemvizsgálat intézménye megszűnt házi segítségnyújtás és étkeztetés esetében, a személyi térítési díj számítás alapja az egy főre jutó családi jövedelem a továbbiakban. (Szt. 116. § (1) bekezdés b) pont)

A 2010. január 1-jét megelőzően étkeztetés és házi segítségnyújtás esetében kiadott jövedelemigazolások időbeli hatályuk alatt felhasználhatók. (2009. évi CIX. törvény 55. § (4) bekezdés)

Étkeztetés és házi segítségnyújtás esetében 5%-ot emelkedett a személyi térítési díj **terhelés maximális mértéke**. A személyi térítési díj nem haladhatja meg az egy főre jutó családi jövedelem 30% étkeztetés, 25%-át házi segítségnyújtás esetén. (Szt. 116. § (3) bekezdés a) pont, b) pont) Egyéb szolgáltatások esetében a terhelési korlátozás változatlan maradt.

Bekerült a térítési díj fizetés szabályai közé az **önkéntes fizetés szabálya**. Az ellátott vagy a hozzátartozó írásban vállalhatja a mindenkori intézményi térítési díj megfizetését. Ebben az esetben a szociális szolgáltatásoknál a jövedelem nyilatkozatra, szociális szolgáltatásoknál és intézményes ellátásoknál a maximális térítési díj terhelésre vonatkozó szabályokat nem kell alkalmazni, továbbá nem kell elvégezni a jövedelemvizsgálatot. Ugyanakkor biztosítani kell, hogy az ellátást ilyen módon igénylő érintett ne kerüljön elnyösebb helyzetbe, mint ha a vállalat vagy a térítési díjat megfizető más személy nem tenné meg. (Szt. 117/B. §)

A jövedelem-, illetve vagyonvizsgálat szabályai idén otthona esetében szintén változtak, a vizsgálat két eleme együttesen az Szt. 119/C. §-ban kerül szabályozásra. A jövedelem, illetve vagyonvizsgálatra az ellátás igénybevétele megelőzően kerül sor. Ezt követően a térítési díj megállapításakor az Szt. 117. § (2) bekezdés szerint az ellátott havi jövedelmét kell figyelembe venni, nem pedig a jövedelemigazolásban meghatározott jövedelmét. (Szt. 117. § (2) bekezdés)

Finanszírozási szabályok

Az Szt. az önkormányzati fenntartókhoz hasonlóan a **nem állami fenntartóknak** is előírja, hogy **egyházi fenntartónak történő intézményátadás** esetén térítsék meg az egyházi kiegészítő támogatás öt évre eső összegét. Mivel a nem állami fenntartó bármikor

megsz nhet, és nem részesül folyamatos állami támogatásban, esetükben az Szt. egyösszeg megtérítést ír el . Ha a nem állami fenntartó a fenntartásában m köd szolgáltatót, intézményt egyházi fenntartónak adja át, vagy a nem állami fenntartó által fenntartott szolgáltató, intézmény megsz nését l számított tizenkét hónapon belül egyházi fenntartó új szolgáltatót, intézményt hoz létre, a nem állami fenntartó köteles az egyházi kiegészít támogatás öt évre számított átalányösszegét a központi költségvetésnek megtéríteni. Az átalányösszeg a nem állami fenntartónak a fenntartóváltozást, illetve a szolgáltató, intézmény megsz nését megel z en járó normatív állami hozzájárulás - törtéves m ködés esetén egész évre számított - összegének és az egyházi kiegészít támogatás akkor hatályos mértékének szorzata alapján számított összeg ötszöröse. A teljes átalányösszeg megfizetéséig a fenntartóváltozás, illetve az új szolgáltató, intézmény nem engedélyezhet . (Szt. 127/A. §)

Pénzbeli ellátások

Aktív korúak ellátására vonatkozó szabályozást érint változások

Jogosultságot érint változás, hogy 2009. november 15-t l aktív korúak ellátására egy családban egyidej leg csak egy személy jogosult. (Szt. 33.§ (5) bekezdés)

Ez alól kivételt jelent, ha egy családban egyidej leg egy f rendelkezésre állási támogatásban egy f pedig rendszeres szociális segélyben részesül. (Szt. 33.§ (6) bekezdés)

A jegyz k 2009. november 15-ét követ en megkezdték azon jogosultságok „felülvizsgálatát” (nyilatkozat tétel kérése mellett), ahol egy családban 2 f részesült rendelkezésre állási támogatásban, (2009. december 31-ig folyósítják mindkét f számára a korábban megállapított rendelkezésre állási támogatást), 2010. januárjától az érintettek közös nyilatkozatában megjelölt személy részesül csak támogatásban.

A jogszabály változás lehet vé teszi az aktív korú ellátásra való jogosultság esetén a ***rendszeres szociális segélyben részesül k körének b vítését.*** (Szt. 37/B. (1) bekezdés d) pont)

Az Szt. felhatalmazása alapján a települési önkormányzat a helyi rendeletében (az 55. év felettiek és a 14 éven aluli (nappali ellátásban nem részesül) gyermeket nevel k mellett) további mentesítési feltételeket állapíthat meg a közfoglalkoztatásban történ résztvétel akadályozó vagy kizáró családi körülmények, egészségi vagy mentális állapot alapján.

Pontosításra került a ***közcélú foglalkoztatás keretében*** ellátható feladatok és bevonható szervezetek köre: a települési önkormányzat a jogszabály alapján el írt vagy önkéntesen vállalt feladatait nem csak költségvetési szerv, hanem önkormányzat többségi tulajdonában álló gazdasági társaság és társadalmi szervezet útján is biztosíthatja. Közcélú munkavégzésnek tekinthet a jogszabály által ellátott - állami - feladat is, melynek ellátásában a települési önkormányzat megállapodás alapján közrem ködik. (Szt. 36.§ (2) bekezdés)

A rendelkezésre állási támogatásban részesül t, ha az állami foglalkoztatási szerv, ***álláskeresési megállapodásban rögzítetten***, foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítésére kiközvetíti, vagy el írja számára a képzésben, a munkaer -piaci programban, illetve a foglalkoztathatóság javítását célzó programban történ résztvétel, ***ezzel egyidej leg a közcélú munkavégzésre a települési önkormányzat nem kötelezheti.*** (Szt. 35. § (6) bekezdés)

A foglalkoztatásra irányuló jogviszonyra irányuló közvetítés eredményér l az állami foglalkoztatási szerv a jegyz t tájékoztatni köteles. (Szt. 35.§ (7) bekezdés)

Kibővült a közfoglalkoztatási terv **elzetes véleményezésébe** bevonandó szervezetek köre, az állami foglalkoztatási szerv, és a – 2000 f feletti települések esetén – a helyi szociálpolitikai kerekasztal mellett az érintett **települési kisebbségi önkormányzatok** számára is megküldendő a tervezet véleményezés céljából. (Szt. 37/A. § (1) bekezdés)

Szabályozásra került a **közfoglalkoztatási terv módosításának kötelezettsége** abban az esetben, ha a közfeladatban bekövetkező változás az ellátásukhoz szükséges létszám meghatározott mértékben vítését vagy csökkenését eredményezi (2000 f feletti lakosságú településeknél a 10%-ot, 20.000 f feletti lakosságú településeknél a 20%-ot meghaladó változás esetén áll fenn a kötelezettség). (Szt. 37/A. § (4) bekezdés)

2010. január 1-jétől két változás következett be a munkaügyi hatóság által megállapított jogeress **jogellenes munkavégzése esetén** (Szt. 37/F (4)):

- nem az ellátásra való jogosultságot, hanem a **támogatás folyósítását kell 1 hónapra felfüggeszteni.**
- az egy hónapra időtartamú felfüggesztés nem a határozat jogeress emelkedését követő hónap első napjától, hanem a **jogeress emelkedéséről szóló értesítés megérkezését követő hónap első napjától számítandó.**

Pontosításra került az aktív korú ellátásra való **jogosultság megszüntetésének** azon esete, melyre **a jogellenes munkavégzés** 2 éven belüli, ismételt megállapítása miatt kerül sor: Amennyiben az aktív korúak ellátására való jogosultság fennállása alatt a munkaügyi hatóság a jogellenes munkavégzés tényét két éven belül ismételten jogeress megállapította az ellátásra való jogosultságot meg kell szüntetni. (37/F. § (1) bekezdés ad) pont)

További módosítást jelent, hogy 2010. január 1-től **megszünt** a nyílt munkaerő piacon elhelyezkedő aktív korúak ellátására jogosultak (az öregségi nyugdíjminimum összegének 50, illetve 25%-ának megfelelő összeg, **3-3 hónapig tartó) tovább folyósított ellátása.** (Szt. 37/E. §)

Adósságkezelési szolgáltatás szabályozásának változása

Adósságnak minősül a hitelintézettel kötött lakáscélú kölcsönszerződésből, illetve abból átváltott szabad felhasználású kölcsönszerződésből fennálló hátralék. (Szt. 55. § (2) bekezdés d) pont)

Az adósságcsökkentési támogatás mértéke emelkedett. Az adósságcsökkentési támogatás mértéke nem haladhatja meg az adósságkezelés körébe bevont adósság 75%-át, és összege legfeljebb háromszázezer forint, az Szt. 55. § (6) bekezdése szerinti esetben legfeljebb hatszázezer forint lehet. (Szt. 55/A. § (2) bekezdés)

Az adósságkezelési szolgáltatásba való újra bekerülés 2010. január 1-jétől a korábbi 12 hónap helyett 6 hónap múlva lehetséges. (Szt. 55/B. § (3) bekezdés)

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételeiről szóló 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet változásai

Az egyes szociális tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 35/2009. (XII. 30.) SZMM rendelet több ponton módosította a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételeiről szóló 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendeletet (továbbiakban: Ir.)

Jövedelemvizsgálat szabályaival összefüggő módosítások

A módosító rendelet hatályon kívül helyezi a szociális szolgáltatások igénybevétele során feleslegessé vált rendelkezéseket, amelyeket az Szt. költségvetési törvénnyel összefüggő módosítása tett szükségessé.

A jövedelemvizsgálat intézményében bekövetkező változások átvezetésre kerülnek az Ir.-ben is. 2010. január 1-jétől a jegyzői jövedelem- és vagyónvizsgálatra csak idős otthoni ellátás igénybevétele megengedjen kerül sor, ezért hatályát veszti az Ir. 22/A. § (3) bekezdés, 9. számú melléklete.

Az ellátás igénybevételehez szükséges, illetve a jövedelemvizsgálathoz kapcsolódó mellékletek pontosításra kerültek és követik a differenciált normatíva eltörléséből adódó változásokat. Ennek megfelelően változott a Kérelem, azaz az Ir. 1. számú mellékletének jövedelmi adatokat tartalmazó „C” része. A Kérelem „C” részének I. pontját - étkeztetés, házi segítségnyújtás, továbbá az Szt. 115/A. § szerint térítésmentesen biztosítandó ellátások kivételével - valamennyi személyes gondoskodási forma esetében, II. pontját étkeztetés és házi segítségnyújtás esetében, III. pontját - az Szt. 117/B. §-a szerinti önkéntes fizetési vállalkozás kivételével - idős otthoni ellátás esetében kell kitölteni. (Ir. 3. § (3) bekezdés)

Igénybevevők köre

Az ellátási terület engedélyezési rendelet szerint szabályait enyhíti az Ir. azon rendelkezése, amely az ellátotti kör behatárolására vonatkozik.

Hajléktalan személyek ellátását biztosító szolgáltatások, a közösségi ellátások, a támogató szolgáltatás és a nappali ellátás esetén az a személy is ellátható, aki a szolgáltató vagy intézmény külön jogszabályban meghatározott ellátási területén tartózkodik, de ott nem rendelkezik bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel. (Ir. 3/A. § (1) bekezdés)

Bentlakást nyújtó intézmény esetén - az intézmény férőhelyeinek 10%-áig - az a személy is ellátható, aki az intézmény külön jogszabályban meghatározott ellátási területén nem rendelkezik bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel. (Ir. 3/A. § (2) bekezdés)

Elgondozási szabályai

Az elgondozásra vonatkozó szabályok módosultak. Pontosításra került, hogy mely szolgáltatásoknál kell elgondozást, illetve egyszeri sített elgondozást végezni.

Elgondozást kell végezni bentlakásos intézményi elhelyezés esetén, az éjjeli menedékhely és a hajléktalan személyek átmeneti szállása kivételével. (Ir. 4. § (2) bekezdés)

Egyszeri sített elgondozást kell végezni

- a házi segítségnyújtást,
- a jelzett rendszeres házi segítségnyújtást,
- személyi segítségnyújtás esetén a támogató szolgáltatást,
- a fogyatékosok nappali ellátását,
- a demens személyek számára nyújtott nappali ellátást

megengedjen. (Ir. 4. § (3) bekezdés)

Gyakorlatban sokszor felmerül a probléma, ezért felhívjuk a figyelmet arra, hogy az idős otthoni ellátása esetén nem kell elgondozást (egyszeri sített elgondozást sem!) végezni.

Várólista

Gyakorlatban szükségtelen elírás volt az Ir. 5. számú, várólistára vonatkozó mellékletének vezetésére vonatkozó azon formai elírás, amely megkövetelte, hogy az ellátásra vonatkozó igényeket sorszámozott, folyamatosan vezetett és a megtett intézkedéseket időbeli sorrendben tartalmazó módon kell nyilvántartani. Az Szt. elírásait a fenti paramétereket nem tartalmazó nyilvántartás is teljesítheti, ezért kikerült az Ir. ből az Szt-t szigorító elírás. (Ir. 12. §)

Alapszolgáltatások igénybevétele

Az alapszolgáltatások párhuzamos igénylésének kiszéré érdekében kerül bevezetésre az ellátott nyilatkozatának beszerzése arról, hogy milyen szociális alapszolgáltatásban részesül az ellátás iránti kérelem benyújtásakor. Ennek a nyilatkozatnak az a célja, hogy a szolgáltató, intézmény az igénylő helyzetéről és az ellátás nyújtása esetén a normatív állami támogatás igénylésének lehetőségeiről pontos ismeretekkel rendelkezzen, egyébiránt a nyilatkozat tartalmából semmilyen jogi következmény nem származik az igénylőre nézve. Nem kell nyilatkozni a népkonyha, a családsegítés, az utcai szociális munka, a nappali melegek, a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, valamint a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás igénybevételéről. (Ir. 18. §)

Ellátások igénybevételéhez szükséges szakvélemények

Változtak a szociális ellátások igénybevételéhez szükséges szakvéleményekre vonatkozó előírások. Új szabályozási elem a fogyatékos személyek nappali intézményében ellátást igénylők fogyatékoságát igazoló szakvélemények körének meghatározása. A korábbi szabályozás az igénybevevő szakorvosának, kezelő orvosának szakvéleményét követte meg, a hatályos rendelkezések a fogyatékoság fennállásának igazolását írják elő. Az igazolás bevezetésének célja az, hogy olyan fogyatékkal élő személy részesülhessen nappali ellátásban, akinek az intézmény tényleges szolgáltatást tud nyújtani.

A fogyatékos személyek nappali ellátásának igénybevétele iránti kérelemhez mellékelni kell a fogyatékoság fennállását igazoló,

1. a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző bizottság szakértői véleményét vagy
2. a fogyatékoság jellege szerinti szakorvosi leletet vagy
3. az Szt. 65/C. §-ának (6) bekezdése szerinti (azaz súlyos fogyatékoság igazolható az ellátás megállapítását, illetve folyósítását igazoló határozattal vagy más okirattal, az ellátás megállapításának alapjául szolgáló, a fogyatékoság fennállását igazoló szakvéleménnyel) a dokumentumokat. (Ir. 21. § (2) bekezdés)

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet módosításáról

A 322/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet módosította a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendeletet (továbbiakban: Tr.).

A Tr.-be átvezetésre kerültek az Szt. térítési díj szabályaiban eszközölt módosítások (önkéntes fizetés, differenciált normatíva megszélesítése).

Az önkéntes fizetés lehetősége

Az Szt. 117/B. §-a szerinti esetben az ellátást igénylő vagy a térítési díjat megfizető más személy az intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj megfizetését egy év időtartamra, tartós bentlakásos intézmény esetén legfeljebb három év időtartamra vállalhatja, amely időtartam meghosszabbítható. Ha ezen időtartam meghosszabbítására nem kerül sor, az Szt.-nek a személyi térítési díj megállapítására vonatkozó általános szabályait kell alkalmazni. (Tr. 2/A. §)

Továbbiakban valamennyi szolgáltatás esetén átvezetésre került a jogszabály szövegében az önkéntes fizetés lehetősége.

Kerekítési szabályok

Az intézményi térítési díjat konkrét összegben, tíz forintra kerekítve kell meghatározni. *(Tr. 3. § (3) bekezdés)*

A személyi térítési díjat konkrét összegben, tíz forintra kerekítve kell megállapítani. *(Tr. 4/B. §)*

Étkeztetés térítési díja

A szolgáltatóktól érkezett jelzések alapján étkeztetés intézményi térítési díjának megállapítása. Ha a fenntartó az étkeztetést több f z helyr l biztosítja, az intézményi térítési díjat f z helyenként eltér en is meghatározhatja. Egy településen m ködtetett több f z hely esetén az intézményi térítési díjat akkor lehet eltér en meghatározni, ha az ellátásban részesül választhat, hogy az étkezést melyik f z helyr l veszi igénybe. *(Tr. 11. §)*

Jelz rendszeres házi segítségnyújtás térítési díja

A 2009. december 31-ig hatályos szöveg 14. § -ának, eredetileg házi segítségnyújtásra vonatkozó szakasz, teljes egészében a jelz rendszeres házi segítségnyújtás kerül szabályozásra.

A jelz rendszeres házi segítségnyújtás intézményi térítési díja nem haladhatja meg az egy ellátottra jutó szolgáltatási önköltség és a finanszírozási szerz désben meghatározott egy ellátottra jutó állami hozzájárulás különbségének egy napra jutó összegét.

A térítési díj számítás szempontjából azok a napok vehet k figyelembe, amelyeken a szolgáltató - m köd jelz készülék kihelyezésével - jelz rendszeres házi segítségnyújtást biztosít.

A jelz rendszeres házi segítségnyújtásért fizetend személyi térítési díj azokra az ellátási napokra állapítandó meg, melyeken az igényl otthonában m köd jelz készülék található. *(Tr. 14. §)*

Tartós bentlakásos intézmények

A rehabilitációs intézményben elhelyezett esetében a fenntartó a személyi térítési díj 50%-át el takarékosági címen elkülönítetten kezelheti. Az el takarékoság címén befizetett összeget elkülönített betétkönyvben, vagy elkülönített letéti számlán kell elhelyezni, és ki kell adni, ha az ellátott intézményi jogviszonya a sikeres rehabilitáció következtében megsz nik. Ha az intézményi jogviszony egyéb okból sz nik meg, az el takarékoság címén befizetett összeget térítési díjhátralékként kell kezelni. *(Tr. 24. §)*

A térítési díj számításnál figyelembe vehet a munkarehabilitációs díj. *(Tr. 26. § (1) bekezdés a) pontjából kikerült ezen szövegrész)*

A rehabilitációs lakóotthonban elhelyezett személy távolléte idejére személyi térítési díjként a lakhatási költség 100%-át fizeti. Távollétnek min sül - a rendszeres hétvégi távollét kivételével - az a gondozási nap, melyen az ellátott nem tartózkodik az intézményben. *(Tr. 28. § (3) bekezdés)*

A Kormány az Szt. 119. §-a (3) bekezdésének alkalmazása során, jelzálogjog bejegyzése esetén szociális hatóságnak az intézmény székhelye, telephelye szerint illetékes szociális és gyámhivatalt jelöli ki. *(Tr. 31. § (4) bekezdés)*

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet módosítása

Az egyes szociális tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 35/2009. (XII. 30.) SZMM rendelet több ponton módosította a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendeletet (továbbiakban: R.).

Fér hely fogalma

A R. meghatározza a fér hely fogalmát. A nappali intézmények miatt volt indokolt a fér hely fogalmának definiálása. A nappali intézmények esetében a megkötött megállapodások száma meghaladhatja a működési engedélyben meghatározott fér helyek számát, mert van olyan személy, aki nem igényel valamennyi ellátott napi szintű ellátást. A fér hely: a működési engedélyben meghatározott legmagasabb napi ellátotti létszám. (R. 2. § k) pont)

Szabályzatok

A szolgáltatók adminisztrációs terhei csökkennek azáltal, hogy az **egyszemélyes szolgálat** esetében elegendő lesz a fenntartó képviselő-testület hivatalának szervezeti és működési szabályzata. (R. 5. § (1) bekezdés c) pont)

Nappali ellátás esetében az érdek-képviselői fórum működési szabályzatával nem kell rendelkeznie az intézménynek (eddig probléma volt, hogy az R. elírta, az Szt. 99. § viszont nem tette kötelezővé az érdek-képviselői fórum ködtetését nappali intézményben). (R. 5. § (2) bekezdés c) pont)

A **Szervezeti és Működési Szabályzat** kötelező tartalmi elemeinél pontosításra került, hogy a költségvetési szerveknél egyéb, magasabb rendű jogszabályi előírásoknak (Az államháztartás működési rendjéről szóló 292/2009. (XII.19.) Kormányrendelet 20. § (1)-(2) bekezdés) is meg kell felelnie a dokumentumnak. (R. 5/B. § g) pont)

Nem állami fenntartású szociális intézmény esetén a fenntartónak folyamatosan rendelkeznie kell a nappali ellátás és a bentlakásos intézményi ellátás körében okozott kár megtérítésére vonatkozó hatályos **felelősségbiztosítási szerződéssel**. (R. 5/C. §)

Általános személyi feltételek

A **szakvizsga** letételére kötelezettek körénél pontosításra kerül, hogy a gazdasági vezetőknek nem kell szakvizsgát tenni. (R. 6. § (6) bekezdés első mondat)

Amennyiben a nappali intézményben ellátott a külön jogszabály szerinti szociális foglalkoztatásban vesz részt, az ellátottat a nappali intézményre vonatkozó szakmai létszámnormák tekintetében - az intézményvezetőre vonatkozó létszámnorma kivételével - nem kell figyelembe venni. (R. 6/A. § (1) bekezdés)

A külön jogszabály szerinti külső fér helyet a szakmai létszámnormák számításánál nem kell figyelembe venni. (R. 6/A. § (2) bekezdés)

Az Szt. 57. §-ának (3) bekezdése szerinti foglalkoztatásra vonatkozó, illetve 85/A. §-ának (1) bekezdése szerinti lakóotthonra érvényes ellátotti létszámot külön kell vizsgálni a székhelyre és az egyes telephelyekre. (R. 6/A. § (3) bekezdés)

Alapszolgáltatások

A **nappali ellátás** körében nyújtandó szolgáltatások köre módosul, átvezetésre kerül az otthonközeli ellátás miatt az a szabály, hogy az id sek nappali ellátása esetén nem kötelez az étkezés biztosítása. (R. 77. § (1) bekezdés a) pont)

Új szabály az R.-ben, hogy nappali ellátás esetén az Szt. 94/B. § és 94/D. § szerinti megállapodások száma meghaladhatja a m ködési engedélyben meghatározott fér helyek számát. (R. 79. §. (3) bekezdés)

Az **otthonközeli ellátás** bevezetése miatt változik az étkeztetés, a házi segítségnyújtás és az id sek nappali ellátásának tevékenység adminisztrációja. Újdonság, hogy az R. 4. számú melléklete szerinti kódos táblát kell vezetni 2010. január 1-jét l az otthonközeli ellátások nyilvántartására. (R. 19/B. §, 4. számú melléklet)

Az otthonközeli ellátások dokumentálására szolgáló jelenlegi 4. számú mellékletet étkeztetés, házi segítségnyújtás és id sek nappali ellátása esetén kell tölteni. Az **étkeztetés** vonatkozásában korábban kötelez en el írt igénybevételi napló vezetését nem írja el a jogszabály 2010. január 1-jét l. Népkonyha esetében a 4. számú melléklet meghagyja az igénybevételi napló vezetésének kötelezettségét változatlanul.

A nappali ellátásra vonatkozó, R. 10. számú melléklete szerinti Látogatási és eseménynaplót továbbra is kell tölteni id sek nappali ellátása esetében is és egyéb nappali ellátási formák esetében is (fogyatékos-, demens-, szenvedélybeteg-, pszichiátriai beteg- célcsoport részére nyújtott nappali ellátás). Id sek nappali ellátása esetében az étkezés oszlopot nem kell kitölteni.

A R. 10. számú melléklete olyan módon módosult, hogy a szociális foglalkoztatásban részesül kre külön naplót kell vezetni, melynek neve: **Intézményen belüli szociális foglalkoztatásban részesül k nappali ellátásának naplója**. (R. 10. számú melléklet)

A **jelz rendszeres házi segítségnyújtás** és házi segítségnyújtás szolgáltatásokban ellátottak arányára vonatkozó 1:3 arányt el író szabályt a módosító rendelet hatályon kívül helyezi. A jelz rendszeres házi segítségnyújtás a 2010. évt l nem kötelez önkormányzati feladat, finanszírozása pályázati forrásból és nem normatív állami hozzájárulásból történik. A pályázati rendszerben való m ködtetés a kapacitásszabályozást célozza, terv szerint segíti a jelz készülékek egyenletes elosztását az ország területén. A pályázati bírálati rendszer alkalmas arra, hogy a szociálisan rászorult személyek számához arányosítottan döntsön a támogatható kapacitásról, ezért az aránypár jogszabályi el írásának hatályban tartása már nem indokolt. A pályázati rendszerben is csak az a fenntartó kaphat támogatást, aki házi segítségnyújtásra is rendelkezik m ködési engedéllyel, illetve megállapodás útján biztosítja az ahhoz való hozzáférést, s t az elbírálás során el nyt jelent, ha minél kisebb a két ellátotti kör közötti arányszám, ezért az új támogatási rendszerben kötelez aránypár teljesítésének megkövetelése már nem cél. A szabályozás tehát úgy módosult, hogy ha a jelz rendszeres házi segítségnyújtásban részesül ellátott házi segítségnyújtást igényel, és a külön jogszabályban meghatározott gondozási szükséglete fennáll, a részére jelz rendszeres házi segítségnyújtást biztosító köteles a házi segítségnyújtást is nyújtani, illetve az Szt. 65. § (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben megszervezni. (R. 28. § (5) bekezdés)

Jelz rendszeres házi segítségnyújtás esetén 2010. január 1-jét l nem kell vezetni a segélyhívási jegyz könyvet kell vezetni, valamint nem kell a segélyhívásokról havi jelentést kell készíteni. (R. 29. § (3) bekezdése hatályát veszti)

Megjegyzés: a jelz rendszeres házi segítségnyújtás finanszírozási szerz désének melléklete viszont majd tartalmazhat a dokumentációra vonatkozó el írásokat.

A **támogató szolgálati** képzésre való bejelentkezés határideje két hónapról négy hónapra hosszabbodik, ugyanakkor az elvégzésére rendelkezésre álló idő a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított négy évről két évre rövidül. A bejelentkezési határidő meghosszabbítása kiküszöböli azt a gyakorlati problémát, hogy a próbaidő alatt kellett jelentkezni a képzésre. A képzési rendszer bevezetésekor még indokolt volt a képzés elvégzésére hosszabb időt biztosítani, mivel bizonytalan volt a tanfolyamok indulási ideje, mára azonban ez az akadály elhárult, így a képzés rövidebb idő alatt is reálisan elvégezhető. Azokra a munkavállalókra, akik erre a rendeletmódosítás hatálybalépése előtt létesítettek foglalkoztatási jogviszonyt, továbbra is a hatálybalépés előtt hatályos szabályok lesznek irányadóak. (R. 39/D. §)

A **közösségi ellátások** szakmai feltételeire vonatkozó előírások változtak. A korábbi szabály, mely szerint egy közösségi gondozó vagy koordinátor legfeljebb 25 ellátotról gondoskodhat, kiegészült a következővel. A közösségi gondozó vagy közösségi koordinátor további 10 ellátotról gondoskodhat, amennyiben a gondozottak legalább felénél a rehabilitációs folyamat intenzitása nem haladja meg a havi 4 találkozást. (R. 39/G. § (1) bekezdés)

Szakosított ellátások

Az **egészségügyi ellátás** korábbi alapgyógyszerkészletre irányadó szabályai módosulnak: meghatározásra kerül az eseti és a rendszeres gyógyszerkészlet. A rendszeres gyógyszerkészletbe tartozó, az ellátottak vényre felírt gyógyszereinek beszerzéséről és tárolásáról kell gondoskodnia az intézménynek, az eseti gyógyszerkészletben pedig az eseti gyógyszerkészlet által indokolt – a jogszabályban gyógyszercsoportonként meghatározott – gyógyszereket kell készleten tartani. Az eseti és a rendszeres gyógyszerkészlet ezidáig egy listában jelent meg, mely a vényre felírható tételek ellenrészecskéként nem segítette az átláthatóságot. A lista szétválásával egyértelmű helyzet jön létre. (R. 52. § (1)-(4) bekezdés)

A **teljes körű ellátás elemeiben** további változás, hogy a R.-b-ből kikerül az a mondat, mely szerint az intézmény az intézmény biztosítja szükség szerint a gyermekek és incontinens betegek ellátásához szükséges anyagokat, eszközöket. (R. 49. § c) pont)

A szociális intézményben ellátott kiskorú személyek státuszának rendezését célozza a **gyermekek után járó családi pótlék felhasználásra vonatkozó szabályok** beépítése az R.-be. A bentlakásos intézmény vezetője a gyermek után járó családi pótlék személyre szóló felhasználásáról a R. 5. számú melléklet szerinti kimutatást vezeti. Évente, a gyámi számadás elkészítésének időpontjához igazodóan beszámolót készít, amellyel egyidejűleg lezárja az 5. számú melléklet szerinti kimutatást. A kimutatás másolatát és a beszámolót megküldi a gyámnak, a hivatásos gyámnak vagy a vagyonkezelő eseti gondnoknak. (R. 59/A. §)

Megjegyzés: Az egyes szociális tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 323/2009. (XII.29) Kormányrendelet módosított a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény végrehajtásáról szóló 223/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet (továbbiakban: Cstvhr.) 11. § (4) bekezdését. Eszerint a szociális intézményben elhelyezett gyermekek (személyre) tekintettel járó családi pótlék személyre szóló felhasználásának minősül a személyi térítési díjra, a költ pénzre, valamint a személyes szükségletekre történő felhasználás. A gyermekotthonban, valamint a szociális intézményben elhelyezett átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek után járó családi pótlék felhasználása a gyermekek védelméről és a gyámi ügyi igazgatásról szóló törvényben foglaltak szerint történik.

A Cstvhr 27/E. §-a (3) bekezdéssel egészült ki, mely szerint amennyiben a vagyonkezelővel joggal felruházott gyám, illetve a vagyonkezelő eseti gondnok a gyermekotthonban lévő gyermekek (személyre) tekintettel jogosult a családi pótlékre, a családi pótlék összegének felét a gyermek gyámhatósági fenntartásos fizetési számlájára, a másik felét a gyermekotthon családi pótlék kezelésére szolgáló letéti számlájára kell folyósítani.

A **lakóotthonok** tárgyi követelményeire irányadó rendelkezések kismértékben átalakításra kerültek. A konyha helyett elegendő, ha a lakóotthonban fűzésre alkalmas helyiséggel (pl. fűzőfülke) rendelkezik, illetve rugalmasabbá válik a közösségi együttlétre szolgáló helyiség nagyságára vonatkozó szabály is. A tárgyi feltételek módosítása így támogatja a lakóotthoni gondozási forma eredeti célját, a normalizáció elvét. (R. 94. § (1) bekezdés d)-e) pont, (2) bekezdés)

Az **intézményi szolgáltatások szervezeti integrációjára** irányadó részletszabályok változtak, mert nem váltották be a hozzá fűzött reményeket, a gyakorlati megvalósítást nem segítették. Csak néhány olyan rendelkezés marad hatályban, amely az intézményekre nézve kedvező feltételeket állapít meg, és segíti a jogalkalmazást.

Szervezeti integráció esetén az egyes munkakörökre vonatkozó szakmai létszámok összeszámolhatóak, és az együttes létszám ápoló-gondozó munkakörök esetében, ha az adott munkakörben legfeljebb 20 fő dolgozik: 10%-kal, ha az adott munkakörben 20 főnél többen dolgoznak: 5%-kal csökkenthetők.

Amennyiben az együttes létszám 1 fő feletti, szociális és mentálhigiénés munkatárs munkakörben 1 fővel csökkenthető a szakmai létszám. (R. 101/B. § (6) bekezdés)

Hatályát veszti a részlegre vonatkozó szabályok, kivéve a helyiségek közös használatát szabályozó rendelkezések. (Hatályát veszti: R. 101/C. § (2), (2) bekezdés)

Hatályát veszti a vegyes profilú intézményre vonatkozó szabályozás, kizárólag a közös használatú közösségi helyiségre vonatkozó szabályok maradnak benne az R.-ben. (Hatályát veszti: R. 101/D. § (1)-(2) bekezdés)

Hatályát veszti az integrált intézményekre vonatkozó részletszabály is. (Hatályát veszti: R. 101/E. §)

Szakmai létszámnormák

Hangsúlyosak a változások a létszámelírások tekintetében. A jogalkotó szerint a létszámnormák módosításai „megteremtik az egyes célcsoportok szükségleteihez jobban igazodó létszámfeltételeket, lehetővé teszik, hogy a fenntartók szabadabban gazdálkodhassanak a munkaerővel, így költséghatékonyabbá válják a szolgáltatások megvalósítása”. Valójában a létszámcsökkentés a finanszírozási megszorításokért „cserébe” engedmény a fenntartóknak.

A R. 2. számú mellékletének változásai az alábbiak:

Étkeztetés esetében megszűnik a konyhavezető munkakör, szociális segítőt 100 főre vetítve kell alkalmazni. (R. 2. számú melléklet I.1. pont)

Házi segítségnyújtás esetén 9 ellátott/1 fő szociális gondozóra emelkedik a korábbi 1:6-os arány. Vezető gondozót is csak 10 fő szociális gondozó esetén kell alkalmazni a korábbi 5 fő helyett. (R. 2. számú melléklet I.2. pont)

Fogyatékosok nappali intézménye esetében a szakmai létszám az alábbiakra módosult:

intézményvezető	1 fő
terápiás munkatárs (három gondozási csoportra)	1 fő
= szociális gondozó	1 fő
= súlyos vagy halmozottan fogyatékos személy ellátása esetében szociális gondozó (gondozási csoportonként)	1 fő

(R. 2. számú melléklet II.1. C pont)

Pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek nappali intézménye esetén a szakmai létszám az alábbiakra módosult:

intézményvezet	1 f
terápiás segítő (50 f-re vetítve)	2 f

(R. 2. számú melléklet II.1. D pont)

A tartós bentlakásos intézményi ellátásoknál megszűnt általánosan a munkaszervező, a diétás és a vér munkakör.

Ajánlott munkakör lett a mozgásterapeuta, foglalkoztatás-szervező, valamint a szabadidő-szervező munkakör.

A R. 2. számú mellékletének Kiegészítő szabályai szintén módosultak. Azon munkaköröknél, ahol alternatíva szerepel - pl. ápoló és szociális gondozó -, az intézmény-, szolgáltatásvezető hatásköre a konkrét munkakör meghatározása. Az ápoló, gondozó és a szociális, mentálhigiénés munkakörök átcsoportosíthatók a rájuk meghatározott és együttesen számított létszámminimumon belül azzal, hogy az így meghatározott ápoló, gondozó létszám nem csökkenhet az intézmény számára előírt ápoló, gondozó létszám 50%-a alá. (R. Kiegészítő szabályok 2. pont)

A Kiegészítő szabályokba beemelésre kerül egy olyan enyhítés, amely lehetőséget ad arra, hogy az induló intézményeknek ne kelljen, már a feltöltés idő szakában az egyébként előírt szakmai létszámot alkalmazni, hanem ennél alacsonyabb létszámmal is működhetnek.

Bentlakást nyújtó intézménynek a működés megkezdésének időpontjában, illetve az azt követő három hónapban, a három hónapos szakos folyamatos ellátás biztosítása érdekében - a drogbetegeket ellátó intézmény, a hajléktalanok átmeneti szállása és a lakóotthon kivételével - legalább az alábbi személyi feltételekkel, továbbá a férőhelyek tényleges betöltöttségének aránya alapján, a melléklet többi munkakörére megállapított létszámmal kell rendelkeznie:

- intézményvezető 1 f

- orvos működési engedély szerinti férőhelyre vetített létszám

- ápoló, gondozó munkakör 5 f

- szociális, mentálhigiénés munkatárs napi 2 óra

Fogyatékosok rehabilitációs intézménye esetében a fentiekén túl 1 f fejlesztő pedagógus.

A bentlakásos intézménynek legkésőbb a működés megkezdésének időpontját követő harmadik hónap végéig a férőhelyszámnak megfelelő személyi feltételeket teljesítenie kell és ezt a működést engedélyező szervnek be kell jelentenie. A bejelentéshez csatolni kell a fenntartónak vagy - ha az alkalmazottakat a bentlakásos intézmény foglalkoztatja - a bentlakásos intézménynek és azon személyeknek, akikkel a jogszabályban előírt kötelező létszámfeltételeket teljesítik, az egybehangzó nyilatkozatát, amelyben kijelentik, hogy az adott munkakörre előírt kötelező létszámfeltételek teljesítése érdekében közalkalmazotti jogviszonyt, munkaviszonyt, illetve munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyt létesítettek, valamint a szakképesítést bizonyító okirat másolatát. (R. Kiegészítő szabályok 10. pont)

Súlyos vagy halmozottan fogyatékos személynek minősül a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvényben ekként meghatározott személy. (R. Kiegészítő szabályok 11. pont)

Szakképesítések

A R. 3. számú mellékletének csak a Kiegészítő szabályai változtak. A módosítást a BA és az MB képzések közti differenciálás tette indokolttá.

A szociális intézményen belüli foglalkoztatás szakmai követelményeiről, személyi és tárgyi feltételeiről és a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet módosításáról szóló 3/2006. (V. 17.) ICSSZEM rendelet módosítása

Az egyes szociális tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 35/2009. (XII. 30.) SZMM rendelet több ponton módosította a szociális intézményen belüli foglalkoztatás szakmai követelményeiről, személyi és tárgyi feltételeiről és a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet módosításáról szóló 3/2006. (V. 17.) ICSSZEM rendeletet (a továbbiakban: Rendelet).

A foglalkoztatási szakmai programnak tartalmaznia kell a szociális foglalkoztatásban részt vevő segítők és foglalkoztatás-koordinátorok számát. *(Rendelet 2. § (2) bekezdés h) pont)*

A segítők és a foglalkoztatás-koordinátorok számát a foglalkoztatottak számára, állapotára, a foglalkoztatás keretében végzett tevékenységre, valamint a foglalkoztatás egyéb körülményeire tekintettel kell meghatározni azzal, hogy 30 foglalkoztatottanként legalább 1 segítőt, valamint 30 fő foglalkoztatott felett, 90 foglalkoztatottanként legalább 1 foglalkoztatás-koordinátort kell biztosítani. A segítők munkakör rész munkaidővel a foglalkoztatással is ellátható. *(Rendelet 2. § (3) bekezdés)*

A Rendeletben módosul a szociális foglalkoztatásban részt vevő segítők vonatkozó képzési feltétel. A szociális foglalkoztatásban segítőként az vehet részt, aki gyógypedagógiai asszisztens, gyógyfoglalkoztató szakasszisztens, szociális gondozó, szervező, szociális asszisztens vagy mentálhigiénés asszisztens képzettséggel rendelkezik. *(Rendelet 5. § (2) bekezdés b) pontja)*

Az új engedélyezési végrehajtási rendelet: a szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről szóló 321/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló 259/2002. (XII. 18.) Korm. rendelet módosításáról, továbbá egyes szociális tárgyú kormányrendeleteknek a működési engedélyeztetéssel összefüggő módosításáról és hatályon kívül helyezéséről szóló 320/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet 21. §-a hatályon kívül helyezte a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény és a falugondnoki szolgálat működésének engedélyezéséről, továbbá a szociális vállalkozás engedélyezéséről szóló 188/1999. (XII. 16.) Korm. rendeletet.

Ezzel egyidejűleg 2010. január 1-jétől hatályba lépett a szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről szóló 321/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet (továbbiakban: Szmr.).

Az 188/1999. (XII. 16.) Korm. rendelet változása időszerű volt, az elmúlt években a szociális szolgáltatások változása miatt sok módosításon ment át. Megérett az idő a jogszabály teljes felülvizsgálatára, a többféle különböző engedélyezési szabály (szociális

szolgáltató, nappali intézmény, bentlakásos intézmény) egységesítésére, a felesleges adminisztratív rendelkezések felülvizsgálatára, az ellenkezés során hatékonyabb szankciók kialakítására. Az első lépés már a 2009. év szeptember végén megtörtént, amikor az egyházi és nem állami fenntartású szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók normatív állami támogatásáról szóló 213/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet hatályba lépésével a rendeletből kikerültek a normatív állami támogatással kapcsolatos szabályozás.

A **m ködést engedélyez szervezetek köre** változatlan (városi jegyző, Szociális és Gyámhivatal, Foglalkoztatási és Szociális Hivatal). A m ködési engedélyezéssel és – az FSZH-ra vonatkozó szabályok kivételével - az ellenkezéssel kapcsolatos ügyekben első fokon szociális szolgáltató és kizárólag alapszolgáltatást nyújtó szociális intézmény esetén a szociális szolgáltató, intézmény székhelye, telephelye szerint illetékes városi jegyző; bentlakásos intézményi ellátást nyújtó szociális intézmény esetén a szociális intézmény székhelye, telephelye szerint illetékes szociális és gyámhivatal jár el továbbra is. Viszont **hatáskör feltolás következik** be a Szociális és Gyámhivatal felé. Egységesedik a hatáskör a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások engedélyezése esetén. Ha egy integrált intézmény bármelyik telephelyén nyújt bentlakásos szociális, gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi szolgáltatást, minden telephely esetében a szociális és gyámhivatal rendelkezik hatáskörrel. Ez egyúttal az ellenkezés egységességét és hatékonyságát is elő segíti, és csökkenti a jegyzők hatósági ügyeinek számát. Az Szt. 90/A. § és az 92/C. § (5) bekezdésének alkalmazása során kijelölt **szociális hatóságok köre** szintén változatlan.

Az új rendelet tervezet a jelenleg hatályos szabályokhoz képest a következő területeken hoz lényegesebb tartalmi változást:

A régi Szmr.-ben külön engedélyezési szabályok vonatkoznak a kizárólag alapszolgáltatást (ide nem értve a nappali ellátást) nyújtó szociális szolgáltatókra, a nappali intézményekre és a bentlakásos intézményekre. Az új Szmr.-ben valamennyi szociális szolgáltató és intézmény **engedélyezése alapvetően egységes szabályok szerint történik**. Továbbra is megmaradnak azok a különbségek pl. a csatolandó iratok és az eljáró szakhatóságok terén, amelyeket a szolgáltató, intézmény által nyújtani kívánt szociális szolgáltatások indokolnak.

Korábban a **bentlakásos intézmények engedélyezése** két szakaszos volt (első szakaszában az ún. elvi m ködési engedéllyel zárult, második a „véglegessel”). A gyakorlatban a két szakasz közötti időintervallum olyan rövid volt az esetek egy részében, hogy formális, adminisztrációs terhet jelent feladattá vált. Számos esetben viszont hasznosnak bizonyult: a fenntartó még a személyi feltételek biztosítása, tehát további költségek felvállalása előtt megbizonyosodhatott a tárgyi körülmények – első sorban szakhatósági – megfelelő ségéről. Az új rendelet e két szempontot egyaránt figyelembe vevő egyszakaszos eljárást határoz meg. Az engedélyezés ügyintézési határideje az általános 22 munkanap, amibe többek között a szakhatóságok ügyintézési határideje és a módszertani intézmények szakvéleményezésének határideje nem számít bele. A tárgyi feltételek megfelelő ségében bizonytalan fenntartóknak azonban lehet ségük van előzetes szakhatósági állásfoglalást kérni, amely az elvi m ködési engedélyhez hasonlóan hat hónapig használható fel.

Az egyházi, nem állami fenntartóknak a továbbiakban – ha jogszabály kivételt nem tesz – a szociális alapszolgáltatások esetén is rendelkezniük kell szakmai **felelősségbiztosítással**.

Pontosításra kerül az **ideiglenes** m ködési engedély, valamint a **határozott idejű** m ködési engedély fogalma.

Egyértelműsítésre került több, az engedély kiadásával kapcsolatos rendelkezés is (pl. személyi feltételek vizsgálata a fenntartói nyilatkozaton túl).

Az új Szmr. szerint valamennyi szociális szolgáltató és intézmény kap tanúsítványt. Korábban csak a szociális intézmények esetén volt kötelező a **tanúsítvány** kiállítása.

Megszűnik a **m ködési engedély ismételt kiadása**, minden változás esetén a m ködési engedély módosítására kerül sor. Az eljárás egyszeri sítésében a rendelet több szabályt tartalmaz. Egyszeri sítés, hogy elegendő az engedély módosítását a változást követő egy hónapon belül kérni, a fenntartó köztartozását csak fenntartóváltozás esetben kell vizsgálni. Rögzítésre került, hogy a fenntartóváltozást a régi és az új fenntartónak együttesen kell kérelmeznie.

A felelős fenntartói tervezés érdekében az Szmr. meghatározza, hogy a m ködési **engedély módosítása** mikor kérhető: szociális szolgáltatók, intézmények esetében f szabályként naptári **negyedévenként egyszer, fenntartóváltozás esetén naptári évenként egyszer**.

Pontosításra kerültek a **bejelentési kötelezettség** és a szolgáltató, intézmény **megszűntetésének** szabályai is.

A régi Szmr.-ben meghatározott szankciók sok jogsértésre nem nyújtottak megfelelő választ. A tapasztalatok alapján az új szociális engedélyezési rendelet **új jogkövetkezmények** alkalmazását teszi lehetővé. Ilyen például az új ellátottak felvételének megtiltása a hiányosságok megszűntetéséig, a szociális alapszolgáltatás m ködésének felfüggesztése, a m ködési engedély hivatalból történt módosítása.

A gyakorlati tapasztalatok alapján módosításra kerültek az **engedély nélkül m köd** intézményekre vonatkozó szabályok is.

Újdonság, hogy a jövőben a m ködési engedély kiadása, módosítása, visszavonása iránti kérelmet **formanyomtatványon** kell benyújtani, amely egyszeri sít mind a fenntartók, mind a hatóságok munkáját. Ezek adattartalmát a rendeletek mellékletei rögzítik.

A jobb áttekinthetőség érdekében a **csatolandó dokumentumok és a m ködési engedély tartalmának felsorolása** a szükséges kiegészítő szabályokkal együtt a **rendelet mellékleteibe** került.

Az egyes szociális tárgyú kormányrendeletek módosításáról 174/2009. (VIII. 29.) Korm. rendelet végre nem hajtott átmeneti rendelkezései a tervezetben újraszabályozásra kerültek.

A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény alapján a fentiek a SzocioNet Dél-Dunántúli Regionális Módszertani Humán Szolgáltató Központ Módszertani Csoportjának szakmai álláspontját tükrözik, mely esetleges jogvita esetén az eljáró hatóságot nem köti, állásfoglalásnak nem minősül.

Kaposvár, 2010. január 08.

Köszöneti:

(:Szabó János:)
igazgató